

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา

สังกัดเขตการศึกษามัธยมศึกษา เขต2

บุญยืน ภูมลา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 296 คน ด้วยวิธีวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906 ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน 3) นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่างกันมีความมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ สภาพแวดล้อม โรงเรียนเทพลีลา

บทนำ

รัฐบาลจะต้องสนับสนุนจัดสภาพแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพให้แก่ปวงชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ดังพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลัก ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และให้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 25 รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ โรงเรียนเทพลีลา เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนระดับชั้นมัธยมต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่าโรงเรียนเทพลีลายังมีปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำเนื่องจากจำนวนนักเรียนในปัจจุบันมีจำนวนมากเกินไปทำให้จำนวนห้องเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ จากผลการวิเคราะห์¹

¹ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สภาพแวดล้อมภายใน ด้านการให้บริการและคุณลักษณะของผู้เรียนพบว่าปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนคือแหล่งเรียนรู้ใน โรงเรียนยังไม่เอื้อต่อการเรียนการสอน นักเรียนขาดความกระตือรือร้น ทำให้ผลการเรียนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนในด้านวัสดุอุปกรณ์พบว่าปัจจัยที่เป็นจุดอ่อนคือวัสดุอุปกรณ์บางอย่างไม่เพียงพอต่อการใช้งาน บางอย่างที่มีอยู่ไม่ทันสมัย ห้องเรียนไม่เพียงพอเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนนักเรียน อาคารมีลักษณะของการเชื่อมต่อที่ไม่ดี นักเรียนไม่ได้รับความสะดวกเมื่อมีฝนตก พื้นที่บางแห่งในโรงเรียนยังเป็นจุดลัดตาคน และปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นจุดอ่อนได้แก่การวางผังโรงเรียนไม่เหมาะสม ทำให้มีพื้นที่น้อย นักเรียนบางกลุ่มแบ่งเวลาเรียนไม่เหมาะสม สำหรับในด้านสถานที่ พบว่าควรมีสถานที่ให้จัดกิจกรรมได้เป็นเอกเทศมีบรรยากาศและสภาพแวดล้อมอยู่ในสภาพที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ส่วนในด้านงบประมาณ พบว่าควรจัดสรรให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นในด้านอุปกรณ์ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ พร้อมนำไปใช้ได้ โดยคำนึงถึงคุณภาพอันมีผลต่อการเรียนรู้อย่างยิ่ง นอกจากนี้นักเรียนมีโอกาสดำเนินการศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนน้อย และแหล่งชุมชนและสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียน ได้แก่ น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่เพียงพอ และห้องน้ำไม่สะอาด โรงอาหารไม่สะอาดไม่เพียงพอ ปัญหาในด้านการพัฒนาเจตคติ สุขนิสัยและพฤติกรรมต่าง ๆ ของนักเรียน จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการ ทราบความพึงพอใจของนักเรียน ปัญหา รวมถึงขอเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนเทพลีลา ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเทพลีลาอันเป็นตลอดจนเป็นการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าในการรักษาสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเทพลีลา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเทพลีลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมใน โรงเรียนเทพลีลา จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ใน โรงเรียนเทพลีลา จำนวน 874 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนเทพลีลา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan (อ้างถึงใน ภาวิตา ชาราศรีสุทธิ, 2553, หน้า 172) ได้จำนวน 269 คน คัดเลือกด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย(Simple Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

2.1.1 เพศ

- ชาย
- หญิง

2.1.2 ระดับชั้นเรียน ประกอบด้วย

- มัธยมศึกษาปีที่ 4
- มัธยมศึกษาปีที่ 5
- มัธยมศึกษาปีที่ 6

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา

การจัดสภาพแวดล้อม 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านนิเวศวิทยา
- 2) ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม
- 3) ด้านระบบทางสังคม
- 4) ด้านประเพณีวัฒนธรรม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจในการดำเนินงาน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ในโรงเรียนเทพลีลา จำนวน 784 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย และคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างรวมโดยการเทียบเคียงกับตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (อ้างถึงในภาวิตา ชาราศรีสุทธิ และ ศิริพงษ์ เสภาภยน, 2556 , หน้า 132) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 269 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลาผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient alpha) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .906 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 269 ฉบับ ระหว่างวันที่ 26 มีนาคม 2560 ถึง 21 พฤษภาคม 22560 ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 269 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปโดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และทำการทดสอบสมมุติฐานโดยการทดสอบที (t-test) แบบ Independent วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัย

1) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน 3) นักเรียนที่เรียนในระดับชั้นต่างกันมีความมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลา ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

1) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความพึงพอใจในด้านนิเวศวิทยา รองลงมาคือด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ด้านประเพณีวัฒนธรรม และอันดับสุดท้ายคือด้านระบบทางสังคม ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนเทพศิลาเป็นสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้นด้วยการจัดการเรียน โรงเรียนจึงมีความพยายามอย่างยิ่งที่จะจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับชั้นมีความเหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี มีเจตคติที่ดี มีความรักความผูกพันต่อโรงเรียนของตนเอง ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาไว้ ทำให้พิจารณาถึงเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริมการจัด

สภาพแวดล้อม จัดบรรยากาศ แหล่งการเรียนรู้และสื่อการเรียนรู้ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ แต่เนื่องด้วยพื้นที่ของโรงเรียนคับแคบ เมื่อเทียบกับจำนวนของนักเรียน จึงทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย พระมหาขุนทอง อุดควโร (2555) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรีจากการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ฉันทชา มณีวงศ์ (2552) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจ ต่อสภาพแวดล้อมในคณะเภสัชศาสตร์ ของนักศึกษาคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีประเด็นที่ค้นพบดังนี้

1.1 ด้านนิเวศวิทยา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา ด้านนิเวศวิทยาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะว่า สภาพแวดล้อมด้านนิเวศวิทยาเป็นการจัดสภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณ โรงเรียน อาคารประกอบห้องเรียน โรงอาหาร ครุภัณฑ์ และวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ การที่นักเรียนได้เรียนและอยู่ในสภาพแวดล้อมด้านนิเวศวิทยาที่เหมาะสมจะเกี่ยวข้องจะเกี่ยวข้องกับสภาวะความรู้สึกหรือสัมผัสที่เกิดจากสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวนักเรียนโดยตรง แต่ถือเป็นส่วนส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่สามารถมองเห็นได้นั้น เป็นสิ่งแรกที่ผู้มาสัมผัสกับโรงเรียน ได้พบเห็น และสภาพแวดล้อมเหล่านี้ย่อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ ดังแนวคิดของ โกวิท วรพิพัฒน์ (2537, หน้า 16) กล่าวว่าการทำงานบรรยากาศสิ่งแวดล้อมให้ดีสวยงาม สะอาดร่มรื่นนั้น จะช่วยให้บุคคลที่อยู่ในบรรยากาศสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นผู้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่ดีดี เสริมสร้างความคิดจิตใจและคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ได้ สอดคล้องกับ วิษณุ ผสมทรัพย์ (2546) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนสตรีหีบวิทยาคม จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจด้านกายภาพอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ คณะกรรมการดำเนินงานวิจัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครศรีธรรมราช (2555) ได้ห้ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดสภาพแวดล้อมภายใน มหาวิทยาลัยรามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพลีลา ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้

เพราะว่า สภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม เป็นการจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นด้านวิชาการ เช่นการจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมทางด้านวิชาการ แหล่งการเรียนรู้ สื่อนวัตกรรม ป้ายนิเทศ มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน ฮัมเมล (Hummel, 1988) มีแนวคิดว่าการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนในโรงเรียนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะส่งเสริมหรือยับยั้งการมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในภายหลัง การเรียนการสอนในโรงเรียนที่จะส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตควรจะ กระตุ้นความสนใจของนักเรียน ในทำนองเดียวกัน ฟริโก (Frigo, 2001) มีแนวคิดที่ว่า หากโรงเรียนต้องการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับ สมฤทัย รอดพูนพงศ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมัธยมท่าแคลง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาจันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน มัธยมท่าแคลง ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อรพันธุ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2545: 42) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เกี่ยวข้องกับ อาคารสถานที่ ซึ่งมีลักษณะเด่น ๆ อยู่ 8 ประการคือ 1) ที่นั่งของนักเรียนห่างกันพอเหมาะที่จะอ่าน อักษรบนกระดานได้ 2) ห้องเรียนมีแสงสว่างและการระบายอากาศ 3) มีห้องสมุดและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ให้ นักเรียนใช้ค้นคว้า 4) ขนาดของโต๊ะเก้าอี้ พอเหมาะกับตัวนักเรียน 5) ที่นั่งในห้องเรียนมีครบจำนวนนักเรียน 6) สภาพอากาศในห้องเรียนไม่ร้อนอบอ้าว 7) สภาพห้องเรียนส่วนใหญ่สะอาด สงบ 8) มีบริการถ่ายเอกสาร และการพิมพ์ จึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านอาคารสถานที่อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านระบบทางสังคม ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทศบาล ด้านระบบสังคมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะว่า ด้านระบบทางสังคมเป็นการติดต่องานที่โรงเรียน การประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายนอกและนักเรียนรับรู้ มีการประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกมาช่วยสนับสนุน โรงเรียน นักเรียนมีส่วนช่วยในการบริหารโรงเรียนในระดับมาก กิตติมา ปริดีดิลก (2532, หน้า 360-361) ได้สรุปไว้ว่าในหลักการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจะต้องยึดหลักมนุษยสัมพันธ์ ความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความสม่ำเสมอ ความเสียสละ ความอดทน รู้จักยืดหยุ่นตามสถานการณ์และเวลา มีความต่อเนื่องในการดำเนินงานให้ครอบคลุมตามขอบข่ายงานของโรงเรียน นอกจากนี้ยังจะต้องดำเนินการอย่างสร้างสรรค์ และปรับให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นในแต่ละโอกาสและสภาพปัญหา โรงเรียนประสานชุมชนและหน่วยงานภายนอกเข้ามาจัดกิจกรรม ทำให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากโรงเรียนในส่วนนี้ อภิรมย์ ณ นคร (2517, หน้า 128) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเพื่อให้โรงเรียนอบอุ่น น่าอยู่ น่า

เรียน จึงศึกษาให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถและทักษะที่นำไปใช้ในการจัดการที่มีอิสระ มีมาตรฐานเดียวกัน อยู่ภายใต้กฎระเบียบของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการจึงมีระบบการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ดังที่ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2533, หน้า 159) กล่าวได้ว่าบรรยากาศต่างๆ ในสถานศึกษาจะขึ้นอยู่กับระบบการบริหาร เป็นสำคัญ เพราะสิ่งที่มีหรือเกิดขึ้นในสถานศึกษานั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ระบบการบริหารที่ดี สอดคล้องกับ สมฤทัย รอดพูนพงศ์ (2553: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษา ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียนมัธยมท่าแคเขต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จันทบุรี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน มัธยมท่าแคเขต ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสุพจน์ สารินบุตร (2556) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเถินวิทยา พบว่าความพึงพอใจของ นักเรียนที่มีต่อการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเถินวิทยาด้านบริหารอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ด้าน ระบบสังคมมีการบริหารที่ดีโดยการเปิด โอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน ภายนอก เข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานของโรงเรียน จะทำให้ทุก ฝ่ายมีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมด้านระบบสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลประโยชน์ เกิดกับนักเรียนมากที่สุด

1.4 ด้านประเพณีวัฒนธรรมความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัด สภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลา ด้านประเพณีวัฒนธรรมในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การ จัดแหล่งการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โรงเรียนจัดกิจกรรมที่สืบสานประเพณีศิลปวัฒนธรรมของ ท้องถิ่น วันสำคัญต่างๆ อยู่ในระดับมากจากแนวคิดของ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2554, หน้า 42) มีแนวคิด เกี่ยวกับ ประเพณีวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นผลของการใช้สติปัญญาปรับตัวกับ สภาพแวดล้อมในพื้นที่ ที่ชนนั้นตั้งหลักแหล่งถิ่นฐานอยู่ การสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยผ่าน กระบวนการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ ประเวศ วะสี (2536, หน้า 76) กล่าวว่าควรปรับปรุงโรงเรียนให้ การศึกษาทุกรูปแบบเพื่อชุมชนและดึงทรัพยากรชุมชนมาใช้โดยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาอื่นๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน สอดคล้องกับ สุจินตรา ผริตะ โกมล (2548: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดสิ่งแวดล้อมของ โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนสวน กุหลาบวิทยาลัย นนทบุรี ด้าน การบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ดังนั้นด้านประเพณีวัฒนธรรมโรงเรียนจัดการศึกษาดึง ทรัพยากรชุมชนมาใช้โดยการผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาอื่นๆ เพื่อส่งเสริมการ เรียนรู้ของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีคุณภาพ 2) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจที่มีต่อการ จัดสภาพแวดล้อม โดยรวมพบว่ามีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนของโรงเรียนเทพศิลาทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิง มีกิจกรรมต่างๆร่วมกันอยู่เสมอ ทำให้มีความใกล้ชิดสนิทสนมกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ในด้านการเรียนการสอนครูส่วนมากมีความรู้ความสามารถทางด้านวิชาการ ให้ทุกคนได้มีความรู้เท่าเทียมกัน ทั้งนี้เพราะในระบบการศึกษาปัจจุบันมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จึงทำให้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับในช่วงชั้นที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทพศิลา ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ สุชาวรินทร์ บุญเกิด (2550) ได้ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองยายอินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนบ้านคลองยายอินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ จง บุญพอง (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเกาะโพธิ์ด้วยงามวิทยา จังหวัดชลบุรี โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเทพศิลา จำแนกตามระดับชั้นพบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เพราะนักเรียนในช่วงชั้นที่ 4 ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน ทางโรงเรียนจัดการบริการด้านต่างให้เหมือนกัน มีกิจกรรมเสริมเหมือนกัน มีประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ประกอบการรับรู้ในกิจกรรมของโรงเรียนตลอดจนด้านวิชาการที่ได้รับความรู้จากครูผู้สอนเหมือนกัน จึงทำให้ความพึงพอใจของนักเรียนในโรงเรียนเทพศิลา จำแนกตามระดับชั้น โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ ชานูชัย ทุมดี (2548) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบ้านบึง “อุตสาหกรรมนุเคราะห์” อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี การเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับ อำนวย เลิศรุ่งโรจน์ (2549) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมโรงเรียนบางมดวิทยา “สีสุกหวาดจวนอุปลัมภ์” การเปรียบเทียบเมื่อจำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านนิเวศวิทยา โรงเรียนควรจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่ดี เพื่อให้โรงเรียนน่าอยู่ ควรมีบริการน้ำดื่ม น้ำใช้ที่สะอาด พอเพียงต่อความต้องการของนักเรียน และถูกสุขอนามัย จัดให้มีบริเวณให้นักเรียนได้พักผ่อนหย่อนใจยามว่าง

2. ด้านสภาพแวดล้อมที่เป็นนามธรรม โรงเรียนควรจัดให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถกับธรรมชาติและความต้องการของนักเรียน

3. ด้านระบบทางสังคม โรงเรียนควรมีการจัดระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี ควรมีการพัฒนาในด้านต่างๆอย่างต่อเนื่องมีการประเมินติดตามผลเพื่อพัฒนา และให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *คู่มือการปฏิบัติงานพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2553). *คู่มือการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาคารวะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
ภาวिका ธาราศรีสุทธิ และ ศิริพงษ์ เสาภายน. (2556). *การศึกษาอิสระ Independent Studies*. กรุงเทพฯ : บริษัท มิตรภาพการพิมพ์ และสตีวดีโอ จำกัด.

มุกดา ศรีรงค์, นवलศิริ เปาโรหิตย์, สิริวรรณ สาระนาค, สุวิไล เรียงวัฒนสุข และนิภา แก้วศรีงาม. (2542). *จิตวิทยาทั่วไป(พิมพ์ครั้งที่ 3)*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท.

ลิขิต กาญจนภรณ์. (2547). *จิตวิทยาพื้นฐานพฤติกรรมมนุษย์ (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นครปฐม. : โรงพิมพ์ศิลปากร

สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 8*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเดช บุญประจักษ์. (2551). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์การพิมพ์

สงวน สุทธิเลิศอรุณ. (2545). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ. : อักษรภาพิพัฒนา